

завтра —

Всесоюзний
день працівників
сільського
господарства

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАТЕСЯ!

Молодий колос

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XI
№ 122 (1290).

СУБОТА, 10 ЖОВТНЯ 1970 р.

Ціна 2 коп.

У червоному кутку будинку тваринників колгоспу ім. Суворова Бобринецького району.

Фото В. КОВПАКА.

ПЛЕНУМ ОБКОМУ ЛКСМ УКРАЇНИ

Відбувся пленум обласного комітету ЛКСМ України. Присутні заслухали і обговорили доповідь першого секретаря обкому комсомолу М. Сиротюка про підсумки першого етапу Ленінського заліку та завдання обласної комсомольської організації по гідній зустрічі XXIV з'їзду КПРС (докладний звіт читайте в наступному номері).

Пленум розглянув також організаційне питання. В зв'язку з переходом на стаціонарне навчання у ВПШ при ЦК КПРС пленум вивів із складу членів бюро і увільнив від обов'язків секретаря обкому ЛКСМУ і завідувачою відділом шкіл та студентської молоді Світлану Кулагіну. Членом бюро, секретарем обкому ЛКСМУ, завідувачою відділом шкіл та студентської молоді обрана Антоніна Василенко, перший секретар Маловисківського райкому комсомолу.

У зв'язку з переходом на навчання у ВПШ при ЦК КПРС пленум вивів із складу членів бюро секретаря Кіровоградського міського ЛКСМУ Анатолія Ніцю. Членом бюро обкому комсомолу обрано першого секретаря Кіровоградського міського ЛКСМУ Юрія Руднева.

В роботі пленуму обкому ЛКСМУ взяв участь член бюро обкому КП України, завідувач відділом оргпартроботи обкому М. Т. Кондратенко.

НА ЧЕСТЬ СВЯТА

Вчора, о 18-й годині в Палаці культури імені Жовтня відбулися урочисті збори, присвячені Всесоюзному Дню працівника сільського господарства. З доповіддю перед присутніми виступив заступник голови облвиконкому М. І. Куроп'ятник.

ВІН про одне й те ж:

— А чому, мамо, наш тато головою колгоспу став?

— Бо любив землю, і наші люди захотіли, щоб він за головного господаря в селі був.

— Всюди розпорядитель, а завжди бідкається, що трудно...

— Він і розпорядитель, і за все відповідає найбільше. Та й інституту не вистачає... Невдоволю знову:

— А чому дехто тлумачить, що після школи неодмінно треба працювати, а тоді вже вчиться далі? Так, кажуть, кращий спеціаліст випаде з тебе. Я ж — одразу в технікум. А в полі працюю й тепер...

— Можеш, передумаєш? Бо землю доглядати не кожен вміє.

— Батько ж зміг.

Діди повідалися коло тину та й сперечалися:

— Воно щось коється незрозуміле: було в колгоспі вісім бригад, а тепер цей молоденький агроном запропонував три зробити.

— Та бабачками й перестановками хлібниці не зліпиш. Он Сидір покійний казав, що бараболя в пиріжці краще родить, аніж на чисто-му городі.

— Чого ж ти тоді вовтузишся на грядках день при дні? Сій пиріжку. Лукавиш, га? А агроном правильно хрестив наших бригадирів і колішнього голову. Порозводили свирілу, не навчилися орати як слід і раді, що на гектарі зедве 70 пудів пшениці мають. А цей, видать, розвернеться. Байдуке, що молодий.

— Молодий — не вада. Он казали, що в Маді Вісці він за головного агронома в МТС був. Це в дев'ятнадцять років. Побачимо, з чим він до осені прийде...

А Володимир Виноград у цей час прийшов до голови колгоспу з своїми пропозиціями:

— Об'їхав усі площі. Так і є: оралі вздовж і поперек. І не плажали, либонь, ерозію за болячку. Тож сюди в першу чергу потрібні ліян.

І не погано буде, як бригаду по нагородженню місцевих добрив згуртуємо.

Володимир Олександрович Проскура поклав на стіл записник:

— А що скажеш про нових бригадирів?

— То нічого, що вчорашніх десятикласників ми взяли. Треба тільки їх навчити. От створимо агрошколу, тоді хай і рядові колгоспники там будуть, і керівники бригад.

Володимир показав Проскурі список лекцій для майбутніх агрозаян, сказав:

— Це агрофільм, Наташо. Краще в суботу підеш до клубу...

... Стомлено опустився на лаву:

— Ну і морози ж тепер у нас. Діді казали, що раніше в жнива знали одне: жати й молоді. А тут тобі про вивезення добрив дбай одноразово і про оранку, і про насіння.

— Це ж ви там запропонували садити лозу.

А казали, на белебі серед кам'яних валунів нічого не виросте...

— От-от, про вину і напиши.

— Ні, просять про зерно.

Тоді Володимир витягнув з кишені блокнот, почав його перелистувати. Там — записи ще шестирічної давності. І може в будь-яку хвилину сказати Виноград, що в 1964 році колгосп мав на гектарі лише 9,5 центнера пшениці, 145 центнерів цукрових буряків. А тепер, дивись, ці цифри втричі більші. Ціла сторінка списана дрібними літерами. Потім якісь підрахунки. Все то про новий сорт пшениці «Кавказ». Червоном олівцем виведено «1500». То стільки за-сялосовано люцерни з конюшиною. А ще 25 тисяч тонн кукурудзяного сінаю. От і виходить, що запас кормів для худоби є на два з половиною роки... Хочете знати, як діє бригада, що заготовляє добрива? Ось свіжа цифра — в степу вже 30 тисяч тонн перегною.

Є діло агрономів до ставків. Може сказати, який улов мають сільські рибалки. Це вони вдячні йому, агроному Володимиру Винограду, що заборонив випасати на берегах всіх одинадцяти водоймищ худобу. Тепер там влітку рай: розрослися розкішні верби, і всюди пахнуть степових квітів та трав. А під самим берегом — карасі...

І ще один запис у його блокноті. То вже про лісосмуги. Он підраховував багато бурякових площ, і одразу, видно, згадав про ліс. Запис: «Є 58 гектарів». «А що як 100?» і виразно: «Садити дерево восени і в влітку»...

Його запрошували в сусідній колгосп голо-увати. А він навідріз:

— Я ж не зробив того, що обіцяв тут.

І йде він сьогодні своїм подем як повноправний господар, як людина, котрій мільші за всі багатства стигле колосся жита і сонячні яруна винограду. Йде агроном, йде комуніст, який разом з великою хліборобською сім'єю робить принаднішою і щедрішою нашу землю.

М. ШЕВЧУК.

Колгосп імені Шевченка Бобринецького району.

ДО ПОРТРЕТА
КОЛГОСПНОГО
АГРОНОМА

— Думаю, що треба нам виділити трохи гро-шей на зерно. Бо насіння у нас нікудишнє...

Коли виходив з кабінету, Проскура запитав його про корективні сівозміни.

— Я ж не міг це зробити, не побачивши по-ля...

Дружина бідкається:

— Коли ж ти зможеш з своїми основними ділами впоратися? То треба тобі дістати шифер для колгоспників, то з пенсіонерами маєш справу. А вчора з комсомольських зборів прийшов опівночі...

— Все це теж основне. Од дідів чимало сек-ретів узляв. Комсомольцям теж потрібна пора-да. Заодно вибрав собі хлопців, які поїдуть вчитися на механізаторів. А хліборобам кожен член правління колгоспу має допомагати...

До хати вийшла одинадцятирічна донька.

— Я чула, тату, що ти сьогодні кіно будеш крутити. Візьми і мене з собою.

— Ти ж сам вибрав собі цей клоніт, — мру-жить заскаво очі дружина і сідає поруч чоло-віка. Та й додає:

— Он мама переказувала, щоб ти приїхав.

— Буду завтра на нараді в Бобринці, то й заїду.

І вже знову про своє:

— Ти знаєш, я дещо не вгадав. Пшениці вийшло трохи більше тридцяти чотирьох цент-нерів на гектарі, а ячменю цілих сорок.

— І майже все вивезли. Навіть на насіння не залишили.

Володимир задоволено посміхнувся:

— А що то за насіння, коли воно рано обмо-лочене. Хай паляниці з нього печуть. А я он з радгоспу діл тисячі центнерів «безості» при-везу. Вже й гроші перерахували. Тепер сусіді в долоні плеснули: чим же сіяти? А ми й ми-нули цей клоніт...

Тільки пообідав, як прийшов обліковець:

— Там дозволили з районної газети, просять замітку написати. То, може, ви?..

— Пшиш сам. Згадай про зрощення на горо-дах, про молодий сад, про виноградник. Бачиш, як вруниється?

Завтра — День працівників сільського господарства

— А підійди-но сюди, юначе! — гукнув до Валерія бригадир механізаторів Павло Афанасьєв, побачивши на польовому стані невисокого юнака в спеціалі.

— Добрий день, Павле Пилиповичу! — мовив Валерій, трохи ніяковіючи. — А я оце вас чекаю, вже ж закінчив навчання...

— Вітаю, друже! — потис руку бригадир. — Сподіваюсь, що все буде гаразд...

Часу в бригаді мало, та він і інші механізатори бригади знайшли хвилини тепло й сердечно поговорити з юнаком, дати свої поради, дружні настанови. Так уже давно повелось у тракторній бригаді, яку багато років очолює кавалер ордена Леніна комуніст Павло Пилипович Афанасьєв.

— Працюватимемо разом, — повідомив Валерію комбайнер бурякозбирального комбайна комуніст Георгій Єгорович Ганула. — Завтра ж вирушаємо на буряки...

Помітивши хвилювання юнака, досвідчений механізатор заспокоїв його щирим напутнім словом, показав машину. Ось уже другий тиждень працюють вони разом, ведуть з гін у гоні (а це десь близько кілометра) бурякозбиральний комбайн. Не все ладилось у Валерія в перші дні, та

комсомолец не занепавав духом, до того ж в усьому відчував тверду й впевнену руку старшого товариша-комуніста. А вже досвіду у Георгія Єгоровича Ганула вистачить: ще в 1957 році став він механізатором, а це вже четвертий рік водить комбайн.

— Згодились знання, що їх одержав за два роки навчання в училищі механізаторів, — розповідає Валерій Каптінар. — Та головне, звичайно, — допомога старших, обмін досвідом. Все це вселило в мене нові сили, впевненість.

...І знову Валерій Каптінар — за кермом трактора, пишно дивиться вперед, точно веде комбайн. А позаду, де щойно зеленіло-лапате бурякове листя, вже чорніє земля: ніде ні корінчика не побачиш!

— Трактористом своїм я задоволений, — каже Георгій Ганула. — Буде з хлопця толк, є у нього наша, механізаторська струнка, хваткий до роботи, бачу, що й машину по-справжньому любить, доглядає...

Звичайно, в тім, що комсомолец В. Каптінар твердо стає на трудовий шлях, гартується в праці, є й частка наполегливості комуніста Георгія Ганула, який терпляче вчить молодих, наставляє,

підказує, передає досвід. Комуніст не рахується з часом, не боїться того, що Валерій ще зовсім юний, без досвіду, а збирання буряків — справа відповідальна. На своєму комбайні вони щодня перевищують норми, виконують по 3,5—4 гектари буряків.

Так само радо зустріли в тракторній бригаді молодих трактористів М. Ганяського, Ф. Слободниченка, які навчалися разом з Валерієм. Юнаки закріпили за досвідченими трактористами, доручили їм хорошу техніку.

І повсюди в колгоспі імені Чкалова Новомиргородського району юнаки і дівчата трудяться поряд з ветеранами праці, в усьому наслідують приклад комуністів. Ось, приміром, на перевезенні цукрових буряків змагання очолюють комуністи Семен Кодач та Василь Яценко, а слідом за ними йдуть водії комсомольці. Дмитро Зарудний, який у жнива перевіз найбільше зерна і силосної маси, зараз найкращий серед водіїв на бурякозбиранні.

І. РОМАНЕНКО,
заступник редактора районної газети «Червона зірка».
м. Новомиргород.

● ТУРБОТИ МАЛОЧИСЕЛЬНОЇ

Вечір у бригадному

Іх семеро, комсомольців бригадної комсомольської організації колгоспу «Дружба», що міститься в селі Плешково. На запитання «Чи скучно вам?» відповідають: «Могло б бути веселіше», хоч сумне обличчя бачити доводиться не часто. І це тому, що комсомольська організація живе своїми турботами, кожен має своє завдання, турбується про дозвілля, про красу села, про роботу організації.

Взяти хоч би й художню самодільність. Комсомольці бригади підготували й показали у себе в селі три концерти, один концерт зробили виступи. Глядачі тепло вітали Катю Азим, яка чудово виконує пісні, танцюристи Валю Чернецьку та інших аматорів. Проте комсомольці не зовсім задоволені наслідками своєї роботи. Їм заважає пасивність завідувача клубом Миколи Кулика, який не тільки не підтримує ентузіазму молоді, а й може на свій розсуд відмінити підготовлений концерт, відмовитись від проведення вечора відпочинку тощо. Нещодавно комсомольці так і поставили питання на зборах: «Про стан культурно-масової роботи в селі». Виступали принципово і різко, а під кінець прийняли рішення — просити правління колгоспу замінити завідувача клубом.

А якось Катя Азим (не дивуйтеся, що так часто згадується це ім'я: адже комсомольців усього сім, тож Катя і аматор сцени, і спортсменка, вона ж і групкомсорг бригади) запропонувала посадити в пам'ять про 1970-й рік сільський парк. Правління колгоспу виділило площу в два гектари, а проект посадки розробляли разом. Зараз у селі піднімаються алеї ялини, каштана, липи, клена.

Ще одну добру справу задумали наші комсомольці. В селі немає ставу. А яке ж це село на Україні, коли білі хатини, расні вишні, а немає ставу, над яким би схилились верби? Звернувшись до правління колгоспу, яке підтримало пропозицію, і ось методом комсомольських суботників споруджено фундамент грєбля.

От тепер і судити, чи скучно в бригадному селі. А якщо юнак чи дівчина скаже вам, що моголо б бути веселіше, то це говорять про бажання зробити своє життя ще змістовнішим.

Л. ФРАНЦИШКО,
бригадир третьої комплексної бригади колгоспу «Дружба» Олександрівського району.

ВЕЛИКОЮ була його радість, коли вперше вийшов трактора у широкий наддніпрянський степ. Чотири роки десь при дні він не розлучався із своїм сталевим коном. А потім поїхав у Кіровоградський сільськогосподарський технікум.

Маючи чотирирічний досвід практичної роботи, юнак легко опанував теорію, допомагає товаришам, яким важко дається наука. А по закінченні технікуму комсомолец одержав призначення на посаду механіка колгоспу «Октябрь», що у селі Мошорині Знаменського району. І хоч віком він був набагато молодший своїх підлеглих, часто-густо вони йшли до нього за порадою. А він равав у свої наддніпрянські степи, туди, де вперше відчував запах весняного поля.

Нині Григорій Кошман працює бригадиром тракторної бригади № 1 колгоспу імені Ульянова. Коли питають Григорія про його роботу, він обов'язково каже про багатство свого колгоспу: 23 трактори, 8 зернозбиральних і 9 спеціальних комбайнів, які обслуговують 42 механізатори. І обробляють хлібороби понад 2 тисячі гектарів землі.

Багато турбот у молодого бригадира. І забезпечити безперебійну роботу машин, і своєчасно впровадити в усіх комплексом сільськогосподарських робіт, які підганяють одна одну. Звичайно, як і скрізь, тут є труднощі. Та хлопця не з тих, хто пасує перед ними. Він не боїться їх, бо поряд — надійні помічники: Віктор Янош, Григорій Нестеров, Леонід Перевертайло. Вони добре потрудилися в ювілейному

БАТАЖОК МЕХАНІЗАТОРІВ

році, зібрали по 29 центнерів пшениці з кожного гектара посіву при зобов'язанні 25. Це один з кращих показників у колгоспі за все його існування.

Зараз повним ходом йде збирання кукурудзи та цукрових буряків. Кращих успіхів на збиранні качалистої домоглися капітани кукурудзо-збиральних комбайнів «ККХ-3» Федір і Василь Перевертайло. Разом з трактористами Василем Горбенком і Василем Олешенком вони щодня скошують 15-20 гектарів кукурудзи на зерно, перевищуючи норми виробітку.

Швидко згасає короткий осінній день. Стомлений, але щасливий повертається додому батажок механізаторів Григорій Кошман. Приємно після роботи посидіти у колі своєї сім'ї, розповісти дружині, передати доручі колгоспу, про хороші справи механізаторів. А їх, ой, як багато!

М. ВЕНЦОВСЬКИЙ,
учитель Світловодської середньої школи робітничої молоді № 2.
м. Світловодськ.

Після закінчення Новоукраїнського ветеринарного технікуму Леонід Григорович Ломакін ось уже десять років працює старшим ветеринарним лікарем у колгоспі імені Чкалова Новомиргородського району.

Молодий комуніст, він бере активну участь у громадському житті колективу. В минулому році він гурток комсомольського політнавчання, нині працює політінформатором: проводить бесіди серед тваринників, читає лекції на міжнародні теми, з життя колгоспу, району.

Працює він і над підвищенням свого фахового та ідейно-політичного рівня. Багато читає, виступає з лекціями перед тваринниками на курсах зосветивання.

Малюнок В. ШУЛЬГІ.
м. Новомиргород.

ОДА ЗЕМЛІ

Феодосій Демидович Гетьманець — заслужений лікар УРСР, член Українського комітету захисту миру. Він рідко відходить від життя, у рідну землю. В роки Великої Вітчизняної війни з фашизмом він аніс на допомогу фронту 350 тисяч карбованців своїх грошей і більше 300 тисяч зібрав в навоколісних селах. Зараз теж бере активну участь в боротьбі за мир, член комісії Фонду миру. Ного праця відзначена орденом Леніна, двома орденами «Знак пошани», багатьма медалями.

Вміщуваний лист — поетична сповідь про красу землі.

МЕНИ під сімдесят. Старий вже, що й казати. Весь вік проробив у селі. Браа участь у створенні першого колгоспу в далекий і такий незабутній рік 1929-й. І хоч за фахом я лікар — одностельтани обрали тоді мене членом правління. Назавжди запам'ятались важкі роки, нездолені ділянки, яких пішла зробила дорослими. Хіба тоді думали вони про ігри та ласощі. Була мрія про чорний, як річка земля, шматок хліба. Тож знаю, що справжнє щастя приходить завдяки праці, самовідданій, патхений.

П'ятий десяток пішов, як очолив я Добрянську сільську лікарню на Вілшанщині. Було далеко й далеко не легко. І якщо довелося почати життя заново — не зрадив би я мрії, яку виношував у роки юності. Мрія вчитися. І мрія стала дійсністю. Це рідна ленінська партія комуністів, Радянська влада дали мені, простому сільському хлопцеві, спеціальність агронома, а потім і лікаря. Навіки у мене залишилась любов до села.

І справді, де ви побачите таку широчину поля, де почуєте таку глибоку тишу? А сонячні ранки? А чисте прозоре повітря, настільки на польових квітах? Дихаєш і не надихаєшся. Ви чули, як співають жайворонки в піднебесі? Все це створює в душі святковість, котра не дає відчуття втоми у найважчій праці.

Про красу мого села, рідної землі хочеться говорити без кінця, щоб молоді наша зрозуміла, що то не просто поле, де сіють хліб хлібороби, торік краснаго і корисного, ні, хто піс у землю самим серцем. Глиньте на сніг весною. Під мережкою тонкого його покриву дзюркотять струмки. Пташки висівають нові, набирані по всьому світу, пісні. В перелесах з'являються перші проліски. Земля, напившись доскоу талих вод, прокинулася від сну. Дихає вона густими туманами на поші багатирські груди, парувє ранками. А хлібороб радіє: то ознака доброго врожаю...

Вийшов у поле агроном. Він прислухається до пульсу матінки-землі, як справжній лікар. Тишу порушує курликання журавлів. І на поле виходять трактори. Вони заспівають свою веснянку.

Приймається весняний грім із земле-годувальницею, поспішає за хмар рісний дош — палдорожний дарунок для хлібороба. А пройде він, і наповниться повітря чистим озоном. У таку пору на полі всяка нашішня росте швидко, дружно й розкішно. Тягнуться догори стрункі рядочки, пароджені землею.

А через деякий час забриштє молода паростя на пітрі степовою пісницею. Якщо ви не бродили по закінченій пшениці, неодмінно зайдіть у неї, тільки обережно, щоб не зломити жодного стебельця. Побачите розлила пшеничного моря, почуєте переклик переліток, підслухаєте казку колоскового царства, відчуйте, як горнуть до вас колоски. І збагачете велич хліборобської праці, без котрої немислиме життя.

Сьогоднішня село не зрівняєш з колишнім, заробітна плата не поступається оплаті міських робітників, а про житлові умови й говорити нічого. Чудовими будівлями красуються вулиці будь-якого нашого колгоспного села. Цим парто і грєба гордітися!

Ф. ГЕТЬМАНЕЦЬ,
заслужений лікар УРСР, головний лікар Добрянської дільничної лікарні.

ЦАВУННІ ворота важко заскрити, і турма вилнула із своєї паші з десяток блідих, змучених людей.

Колішні блізі на якусь хвилину заціпеніли. Іхні очі, ослаблені тюремним мороком, з недовірою окидали приземкуваті хатки Слобідки, мружилися від сліпучого світла. Зимовий вітер жбурляв колючими пригородами снігу, пронизливо заважало десь аж на верхові кам'яного мурі. Пора...

Першим подався ставний високий чоловік з чорними вусиками. Одягнений він був у блаженку промашену гужурку, жорсткі брезентові штани.

Хтось кинув йому наваздогін: — Бувай здоров, Троша!..

Такими словами розпочинається документальний нарис — книга про Трифона Марковича Гуляницького, яка вийшла у серії «Ленінської гвардії білий» в цьому році в Одеському видавництві «Мая».

П автор — Петро Дмитрович Мушинський лікар-стажист багато архівних документів, споминів ветеранів революції, епістолярної спадщини про Т. М. Гуляницького — учасника трьох революцій, героя партизанського підпілля на півдні України у 1918 році. На фронтах громадянської війни він був боюван соратником Котовського, Якіра, Федька та інших радянських воєначальників.

У нарисі оживають деякі героїчні епізоди його буремного життя, присвяченого служінню

Завжди

величкі мети — торжество соціалізму і комунізму в нашій країні.

Вознесень. Одеса. Мазурські болота у Східній Прусії. Петроград. Єлсаветград... Такий неповний перелік місць, де він свою діяльність пристрасний революційний ленінської гвардії, мужий комуніст, вірний син Радянської Вітчизни Гуляницький.

Лютнева революція застала його в шпатазі. Влітку 1917 року Гуляницький повертається до Єлсаветграда більшовником. У вересні його обирають заступником голови більшовницької організації міста. У жовтневій дні разом з п'ятьма пролетарями він боровся на барикадах, брав участь у розгромі контрреволюції.

Після жовтневих подій — знову в Єлсаветграді. Бере активну участь у створенні Червоної гвардії і розгрому контрреволюції в місті.

В 1918 році Гуляницький формує Перший комуністичний загін, який громить банди буржуазно-націоналістичної Директорії. Згодом загін переходить у розпорядження 46-ї дивізії Якіра. За бойові заслуги в боротьбі з денікінцями загін нагородили Червоним прапором

МИНАЮЧИ „РОЗГОНИ“

З прохідної фабрики виходили літні жінки, дівчата: жінки — поспішаючи, дівчата — повагом. Ось зібралась зграйка молодих робітниць, про щось жваво сперечаючись, перебиваючи одна одну. Вловити можна тільки уривки речень, окремі слова:

- Так не можна!
- Дійсно.
- А, може, зрозуміють самі.
- Чекай!
- А ми нащо?
- Треба на комітет.

Дійшовши до якогось спільного рішення, дівчата розійшлись.

Наступного дня до комсомольського ватажка Олександрійської швейної фабрики зайшла комсорг третього цеху Тетяна Полякова.

— Подруги знову не були вчора на суботнику, — кинула з порога. — Треба на комітет їх.

Ліда Дяченко знала, про кого й про що мова. Розуміла обурення дівчат. Не звикли в третьому цеху до такого. Оце нещодавно прийшли до них після десятиного класу дві дівчини. Люба Рогожко і Люда Коротич. Наче непогані дівчата. І до роботи ставляться сумлінно. А от заходів, які проводить колектив, уникають. Говорили з ними дівчата. Не допомогло. Ось і терпець ув'язався.

І то не дивно, бо поняття «колектив» серед молоді фабрики — то не пустий звук, так само, як і поняття «дисципліна». І ці два поняття взаємозв'язані. Колектив починається з дисципліни і не тільки по відношенню до роботи. Щодо цього, то на фабриці вже не пам'ятають, коли з якихось неважливих причин хтось з дівчат запізнився або не вийшов на зміну. Робота така: коли на конвеєрі хоч одне місце пусте, значить терпить цілий колектив. Конвеєр їх начебто об'єднує в роботу. Але то було б зовсім хибно — поспішати тільки на конвеєр. Справа вквітчаста не в ньому. Бо яка механізація, яка найсучасніша машина може замінити взаємодію людей в колективі, відшукати вплив колективу на свідомість окремої людини. Людина ж починає формуватись саме з дисципліни; і не лише на робочому місці.

Тому й збентежила комсомольця третього цеху поведінка новачків. Тому вони й послали свого секретаря до фабричного комітету комсомолу.

Викликали тоді і Люду, і Любу на засідання комітету. Та «розгону», як такого, не було. Комітетички прангуні дізнались, чому саме так поведуть себе дівчата, які на те є працівниці. Взагалі «розгони» для роботи комітету комсомолу швейної фабрики — не характерні. Щодо цього, то тут є свої переконання, можна сказати, свій стиль. Ім'я йому: почуття відповідальності. Не балачка, не попереджування, тим паче не залякування, створюється справжня дисципліна, а відчуття того, що ти не сам по собі, не в пустелі працюєш і живеш, а поруч тебе люди, і ти — частина цілого.

А як можна це найкраще відчувати? Як дати за день можна виховати в людині те, що ми називаємо дисципліною? Мабути, коли людина сама буде відповідати за якусь дію, вимагати його виконання, перш за все за себе, а потім вже й за інших. Оце і є тим переконанням, яке прекрасно відбивається на стилі роботи комітету комсомолу фабрики.

Тож не випадково Люду Коротич призначили вожатою в один з класів одинадцяті

школи міста. Тепер вона відповідає не тільки за себе, тепер їй самій треба подавати приклад дисципліни.

Особистий приклад дисципліни — це, як-то кажуть, перша заповідь для кожного члена комітету фабрики. Якось на одному з засідань комітету мали приймати до комсомолу трьох дівчат. Засідання було намічене на шістьнадцяту годину. Вже минув призначений час, а два члени комітету не з'явилися. Прийом розпочинати не можна. Хвилюються дівчата, хвилюється секретар. Нарешті, зібрались всі. Прийом пройшов добре. Більше питань не було. Але Дяченко затримала членів комітету. Звернувшись до тих, хто запізнився, в чому причина? Виявилось, що серйозних причин не було. Здавалось, дрібниці. Ну, дійсно. Запізнились на 15—20 хвилин. Забалакалися з подругами. Але за отією дрібницею — авторитет комітету комсомолу. Нічого не скажеш — хороший приклад дисципліни для майбутніх комсомольців. Саме про це й говорили комітетички, залишившись після засідання.

Дисципліна складається з дрібниць, — говорить Ліда Дяченко. — Іноді ці дрібнички навіть мало помітні. Але їх наслідки бувають серйозні. У нас сьогодні, можна сказати, відпало питання про робітничу дисципліну. В цьому я переконалась на зборах комсомольсько-молодіжної бригади. Дівчата — якраз брали соціалістичні зобов'язання. І коли хтось згадав, що треба, мовляв, так зважений пункт про дисципліну ставити у зобов'язання, то дівчата аж засміялись. Вони відмовились від цього «пункту». Та є ще, коли можна так сказати, дисципліна комсомольської честі, — веде далі Ліда. — А вона й складається з тих дрібниць, про які ми говорили.

Приклад, який наведе секретар комітету комсомолу, не поодиноким на фабриці. Це ще одна примета стилю роботи комітету. Суть її в тому, що комітет створює всі умови для виявлення ініціативи, що кожний комсомолець відчуває водночас відповідальність і за свою дисципліну, і за дисципліну свого товариша по роботі. Ось тому, коли у третьому цеху в зміні «А» одна з дівчат почала пропускати заняття політгуртки, то відразу було винищено «Прожектор», проведення цехової комсомольської збори, після чого прогулянка стала однією з кращих активісток цеху. І знову-таки «спрацювала» випробувана форма роботи: дівчину обрали до бюро цехової організації.

Так, випробуваних форм роботи комітетові фабрики не бракує. Та іноді доводиться стикатися з явищами, які не вкладаються в старі форми. Тоді вишукують нові. На фабриці працює чимало молодих матерів. З роботи вони миттю йдуть додому. Говорити з ними про якусь громадську роботу важко. І це зрозуміло. Що ж: зрозуміти і все! Ні, цього мало.

І от на одному з останніх засідань комітету вирішили провести вечір молодих господарок. Не заради «галочки», звичайно. А для того, щоб цей вечір дав якусь користь молодим господаркам. І щоб (це не менш важливо) дівчата і в такому досить-таки складному становищі відчували: не варто замикатися в домашньому колі, вони потрібні не тільки для виконання плану підприємства.

На вечір запросили кращих кулінарів, перукарів міста. Пройшов він цікаво, весело. Наслідків, звісно, на рахунок не підрахуєш. Та й навіщо це робити. Досить того, що розімкнулось коло тієї замкнутості.

М. МИХАЙЛЮК.

М. Олександрія.

НОВИНИ ЗА КАФЕДРОЮ — ПРОФЕСОР

Кожного року керівництво нашого вузу запрошує провідних вчених України для читання лекцій студентам. І вони вже звикли бачити за кафедрою науковців з Києва та Одеси.

Цього разу їхнім гостем став доктор філософських наук професор Л. М. Венгеров. Майже місяць Леонід Маркович виступав з лекціями на тему: «В. І. Ленін і літературознавство». В ньому вчений висвітлює питання, по-

в'язані з народністю та партійністю літератури.

Студенти-третьокурсники ознайомились з проблемами перспективного розвитку нашої радянської науки про літературу, з періодизацією слов'янських літературних процесів, а також з методологічними уроками з неперервної теоретичної спадщини вожда.

Вже прочитані перші лекції. На них були розглянуті такі теми як «Історія вчення про літературну спадщину в галузі літератури», «Ленінська теорія від-

ображення». «Суб'єктивний початок у творчій лабораторії письменника» та ін.

Розповідь по темах життєвиської вченості від доступний для студентів-філологів форм, цікаво і дохідливо.

Наприкінці жовтня професор Л. М. Венгеров прийматиме залік у студентів з питань і тем, які вони прослухали під час читання вченої спеціалізації «Ленін і літературознавство».

А. САРЖЕВСКИЙ,
студент педінституту.

В строю

Одеського губкому партії більшовиків. Гуляницький призначається начальником дільниці Бізула — Помічна. Загін став іменуватися «Комуністичний загін особливого призначення».

За видатні героїчні перемоги над ворогами республіки Трифон Маркович Гуляницький удостоївся найвищої тоді урядової нагороди — ордена Червоного Прапора.

Та найбільшу радість приніс Т. М. Гуляницькому грудень 1920 року, коли його обрали делегатом восьмого Всеросійського з'їзду Рад, на якому він слухав промову вождя революції Володимира Ілліча Леніна. Кожне слово дорогого Ілліча, здавалось, зіграло холодне зал, у якому сиділо понад дві з половиною тисячі делегатів, зіграло людські душі, надихало на нові подвиги в ім'я Радянської влади, «розу».

До Первомайська повертався окрипленим, з хороним мандатом. Комісар повіту Гуляницького обрали членом Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету.

Відстоюючи в запеклих боях Радянську владу, Трифон Маркович присвятив їй усі свої життя. Завідуючий земвідділом, робітничо-се-

лянським інспекцією Первомайського округу, керуючий трестом, голова виконавчого Експертського Раді робітничих і селянських депутатів, директор заводу — такими були віхи його життя у радянський період.

Під час Великої Вітчизняної війни Трифон Маркович, незважаючи на похилий вік, працював у евакуації, віддаючи всі свої сили для перемоги над ворогом. В останні роки свого життя ветеран революції підтримував зв'язок з партійними комітетами, робітничими колективами, комсомолом. Ім він заповідав любити свій край, свою Вітчизну до останнього подиху, дбати про її величчя і могутність.

Помер Трифон Маркович Гуляницький на 84 році життя 31 липня 1959 року. Його обрано почесним громадянином Кіровоградської області, а також Миколаївської області йому споруджено пам'ятник, його ім'ям названі школи, палаци культури.

В Кіровоградському обласному архіві зберігається особистий фонд Трифона Марковича Гуляницького. В ньому — цікаві документи, які розповідають про ставлення життєвої подвиги цього полум'яного патріота своєї Вітчизни, «Вічно молодий той», — писав нездовго до смерті Гуляницький, — хто вміє члениватися борцем назавжди...»

Так, Трифон Маркович Гуляницький завжди крокує з нами. Він завжди в строю...

О. НАГОРНИЙ,
В. САРЖЕВСКИЙ.

Спартакіада „Юність“ фінішувала

Протягом трьох місяців Кіровоградським міським комітетом фізкультури та спорту, а також міською громадською радою сприяли сім'ї та школі проводились змагання III міської спартакіади «Юність». Три місяці на майданчиках усіх домогосподарств Кіровограда юні фізкультурники віком від 10 до 17 років змагались з п'яти видів спорту: футболу, волейболу, баскетболу, бадмінтона і настільного теніса. Лише у фіналі спартакіади брало участь 4800 юних фізкультурників.

Щойно підведені підсумки. Переможцями III міської спартакіади «Юність» стали фізкультурники ЖЕК № 7. Юні фізкультурники ЖЕК заводу «Червона зірка» — на другому, а ЖЕК № 6 — на третьому місцях.

Ю. СТОРЧАК.

Фото Г. ТОЛОКА.

Світовий рекорд велосипедиста

МЕХІКО, 8 жовтня. (ТАРС). Новий світовий рекорд в годинний гонці на дерев'яному олімпійському греку «Магдаліна-Мічхука» в столиці Мексики 28-річний велосипедист із Колумбії Фернандо Родрігес. Ясного

сонячного дня він добився результату — 47 км 553 м 24 см, поліпшивши минулорічне досягнення датчанина Моргена Фрея майже на сорок метрів. Понад п'ять тисяч глядачів були свідками цього заїзду.

Клуб 64-х клітин

Керівник клубу — кандидат у майстри спорту Г. ДУБІВКА.

Ветерани втрачають позиції

На шаховому фестивалі закінчується дебютна частина змагань. Пройшло три тури змагань, які внесли деякі зміни в групу лідерів... Третій тур можна назвати туром наступу молоді.

Сенсаційно закінчилась партія комсомольця Михайла Відборського з кандидатом у майстри спорту Леонідом Насековським. Після упертої і напруженої боротьби Михайло одержав перемогу і став лідером змагань, набравши 3 очка з трьох можливих. Це вже друга перемога Михайла над кандидатом в майстри.

Не відстає від свого колеги і п'ятинадцятирічний комсомолец Олександр Постолатій. Розбравшись у тактичних ускладненнях, однак одержав красиву перемогу над першорозрядником з Світловодська В. Шопріним. Олександр Постолатій за віком молодий шахіст, але в шахи грає ще з дитинства, і дуже відрізняє, що в цьому році він виконав перший спортивний розряд. Трепче залізного юнака тренер Кіровоградського Будинку піонерів Юхим Центр.

По три очка також мають комсомольці з Олександрів Геннадій Долинський і першорозрядник з Кіровограда Олександр Бекаєв.

Серед лідерів — чемпіон Новомиргородського району Іван Трусовський, який має 2,5 очка.

Як ми вже повідомляли, змагання проводяться за швейцарською системою. В деякій мірі вона нагадує біг легкоатлетів на біговій доріжці. Попереду — один бігун, а за ним слідує ціла група учасників змагань, які того й чекають, щоб на фініші вирватися вперед. Так, мабуть, на це сподіваються і кандидати в майстри спорту Валерій Шостак, Микола Мартиненко, Федір Мамонт...

Якщо зайти на стадіон під кінець футбольного матчу, то можна побачити, як уболівальники залишають трибуни. Але в шахах навпаки. Чим ближче до кінця партії, тим більше уболівальників. Під кінець партії, коли шахісти потрапляють у цей пот (недостача часу на обдумування ходів), у уболівальників велика насолода спостерігати, як шахісти метушаться, роблять один за одним ходи. А контроль часу на цих змаганнях неабиякий. Шатори години кожному учаснику на всю партію.

Так що розмірковувати довго не доводиться... 12 жовтня на фестивалі вихідний день. У цей день відбудеться пленум обласної федерації шахів з порядком денним «Про розвиток шахів в області».

Урок № 4

«ТУРА ПРОТИ ЛЕГКОЇ ФІГУРИ»

Тура проти коня. Як відомо, тура проти коня виграшу не дає, але захист у слабкій стороні повинен бути дуже точним. Розглянемо такий приклад:

Після 1. Крf8 чорні повинні грати тільки 1... Кf7+ (До програшу веде 1... Кf8. 2. Те8 Крf8 3. Тd5).

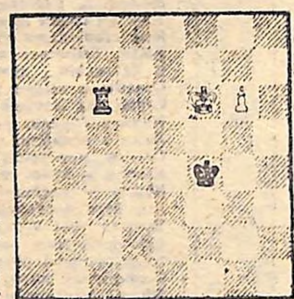
2. Крf8 Кf8+ 3. Крf8 Кf8 4. Лf7 Крf8 (Зразу програє 4... Ке6 бо 5. Тf6).

5. Тf7+ Крf8 6. Тd1 Кd7! (Тільки так. До програшу веде 6... Кf7 7. Крf8 Крf8 8. Тd2 Кf8 9. Крf8+ Крf8 10. Крf7 так і 6... Ке6 7. Крf8 Крf8+ 8. Крf7).

Тепер на 7. Крf8 чорні грають 7... Крf8! 8. Тd2 Крf8 з нічим.

Можна зробити висновок, що в закінченнях тура проти коня, відхилення короля слабкої сторони на край дошки не становить загрози.

Але в досить багато позицій це не вдається розпознати коня і короля приводить до програшу. В позиції на діаграмі:

Після 1. Тd7 Крf8 2. Крf8 Крf8 3. Тh7 Кd8 4. Тh8 і чорні втрачають коня.

В закінченнях тура проти коня, сильніший сторона вдається виграти лише тоді, коли король і кінь програвши будуть роз'єднані і тоді можна або виграти коня, або поставити мат.

Подивіться класичний приклад на цю тему із партії Нейман-Стейніц (1870 р.).

Чорний король не астигає затримати пішака «d».

Стейніц (чорні) використовує свій останній шанс.

1. Крf7 Крf8 2. Тf7 Тc7+ 3. Крf8 Крf8 4. Тf7 Кf8 (Єдиний хід) 4... Ке6 5. Кf8

Тh7 6. Кd7 (Помилка, яка веде до програшу партії. Необхідно було грати 6. Кd8, утримуючи коня біля свого короля).

6... Тh4 (Уважно слідкуйте, як тура і король загрожують коню білому в пастку) 7. Ке3 Тc4

8. Кd1 Тf4+ 0. Крf7 Тf3 10. Крf8 Крf8 11. Крf8 Крf8 12. Крf1 Тf1 13. Кf2 Тh1 14. Ка4 Тh4 з вигравеш.

Як видно з цього прикладу, в закінченнях тура проти коня, слабший сторона треба захищатися дуже точно, майже єдиним ходом, і в певному випадку не розлучати коня з королем.

Т. в. о. редактора А. КРЯТЕНКО.

